

tblák a város szegényére még mindig a helyükön vannak, megstingeli az elmúlt év elején benyújtott javaslatának elintézését. A tanács öt nap múlva felhívta a kiküldött szakértői bizottságot, hogy kiküldetésének eredményéről 15 nap alatt tegyen jelentést és utasította a levéltárat, hogy ezt a terminust tartsa evidenciába.

Az utolsó akta.

A tizenöt nap elmúlt és a levéltár bejelentette, hogy a szakértői bizottság jelentése nem érkezett be.

A tanács május 15-én a következő mérges hangu határozatot hozta:

"Felhívatik Balogh Károly tanácsnok ur, hogy a hibás utcajelzések tárgyában hozott tanácsi határozattal nyert meghagyásnak 60 nap alatt tegyen eleget."

Balogh Károly fiókjában talált poros aktacsomagban ez a határozat az utolsó akta. To-

vább nincs. Balogh Károly a tanács szigorú hangu felhívására sem terjesztette be jelentését. Az aktákat íróasztala fiókjába temette el és azok azóta ott sárgulnak, ott porosodnak. Talán megnehezítelt a sürgetés miatt és csak azért sem teljesítette a tanács kívánságát. Vagy talán nem akarta még jobban elmérgesíteni a helyzetet két jó barátja, Koczor János és Polczner Erős között. Talán nem tartotta érdemesnek, hogy ilyen kicsinyes ügyek miatt torzalkodás legyen a városházán. Talán azt gondolta, hogy az idő majd ugyanis elsimítja az ellentéteket. Nem lehet tudni.

A Wesselényi-utcat pedig a jelzőtáblák még most is Wesselényi-utcának mondják, Batthyány neve az állami gimnázium sarkán még mindig Batthyányi és a Berzsenyi-utcai házak utcanevelő tábláin még mindig meglátszik a lekapart fölszínes ékezet nyoma.

Magyar László.

A máriaházi, lajosmizsei és izsáki gyilkosságok.

Budapest, augusztus 5. Két esztendővel ezelőtt Beniczky Odón volt belügyminiszter, mint nemzetgyűlési képviselő interpellációt terjesztett elő a Házban, amelyben megdöbbséget adott az arról, hogy a kommun bukása utáni időben felelőtlen elemek Máriaházán, Lajosmizsén és Izsákon védtelen embereket gyilkoltak le s ezeknek vagyonát elrabolták. Mintegy tizenkét gyilkossági esetet sorolt fel s a volt belügyminiszter beszéde olyan mély hatást keltett, hogy a kormány ennek a hatása alatt szigorú vizsgálatot rendelt el az ügyben. A vizsgálat lefolytatásával annak idején Váry Albert koronaügyész helyettes és Kovács Péter ügyészségi alelnököt bízták meg, akik százával hallgatták ki azokat a tanúkat, akik ebben az ügyben kimerítő felvilágosítást tudtak adni. A tanuvallomások alapján mintegy 25 embert tartóztattak le, akik ellen gyilkosság és rablás büntetése címén indult meg az eljárás. Közben azonban a kiadott amnesztia-rendelet alapján a gyanúsítottak túlnyomó része ellen megszüntették az eljárást és csak azok ellen tartották fenn a vádat, akikre bebizonyosodott, hogy aljas, haszontelenségéből követték el a meg-

döbbséget gyilkosságokat.

Később azokat a gyanúsítottakat is szabadlábra helyezték, akik ellen a vád fenntartatott s a befejezett előzetes vizsgálat adatai alapján a budapesti ügyészség illetékességi szempontból a kecskeméti, kalocsai és a szolnoki törvényszékhez tette át az iratokat.

Azóta már majdnem két esztendő múlt el, de mert Kalocsán, Kecskeméten és Szolnokon külön-külön is lefolytatták a vizsgálatot s ez még most sincs befejezve, egyelőre nem lehet szó arról, hogy ezek az ügyek főfárgyalásra kerüljenek. Értesülés szerint a meggyilkolt emberek hozzátartozói kérelemmel fordultak az illetékes ügyészségekhez, amelyben azt kérik, hogy vigyék az ügyet főfárgyalásra, annál is inkább, mert a gyanúsítottak ellen kártérítési követeléssel is föllépnek s ez utóbbi pöröket mindaddig nem lehet letárgyalni, amíg a büntetőbírók a vádlottak bűnösségét meg nem állapítják. A kalocsai törvényszéken már vádirati stádiumban van az ügy, míg a kecskeméti és szolnoki ügyészségek is hamarosan el fogják készíteni vádirataikat a gyanúsítottak ellen.

Konstruktív és destruktív cégek az államvasutak Boldogasszony-sugáruti háza közül.

Szeged, augusztus 5. (Saját tudósítónktól.) A Boldogasszony-sugáruton — mint köztudomás — az államvasutak internátusa melletti telken az államvasut tisztviselői számára hatalmas bérpalotát épített. Ez a palota annyira készen van, hogy most már csak a legutolsó szerelői munkákat kell elvégezni. Még mielőtt azonban a népházat átadhatták volna rendeltetésének, illetve el tudták volna készíteni a végső szükséges szerelési munkákat, váratlan komplikációk merültek fel bizonyos konstruktív és destruktív szerelési vállalatok körül. Ezek a komplikációk pedig egyre szélesebb hullámokat vernek Szeged társadalmának különböző köreibben.

A Boldogasszony-sugáruti Máv-palota építése ugyanis már a befejezés előtt áll és most már csak a vízvezetési és csatornázási munkák hiányzanak. Még mielőtt azonban a destruktív és konstruktív cégek körül fölmerült komplikációkra rátérnénk, érdekesnek találjuk megjegyezni, hogy a Máv. szegedi üzletvezetősége egyáltalán nem tartotta szükségesnek, hogy a házhoz szükséges építési anyagokat szegedi cégektől szerezze be, hanem alku nélkül a szükséges anyagokat messzi vidékekről, idegen cégektől vásárolta meg, mondván, hogy a szállítási költség sem kerül semmibe.

A csatornázási és vízvezetési munkákra pedig az üzletvezetőség egy szűkebbkörű versenypályázatot írt ki, illetőleg öt szegedi — értesülésünk szerint — csakis megbízható konstruktív céget felszólított, hogy tegyék meg ajánlatukat ezeknek a munkáknak elvégzésére, vagy a szükséges anyagok szállítására. A kitervezett programot azonban váratlanul fölborította valami.

Amikor a "szűkebbkörű versenypályázatnak" hire ment, egyszerre csak jelentkezett egyik előnyösen ismert szegedi cég, aki hivatlanul megtevette ajánlatát, — csupán az volt a baj, hogy nem rendelkezett konstruktív igazolványokkal. A pályázatok felbontásánál azután kiderült, hogy a hatodik, hivatlan "destruktív" cég lényegesen olcsóbb ajánlatot tett, mint a felszólított öt konstruktív cég.

Az történt azután, hogy a Máv. üzletvezetősége egyszerűen mellőzte a legolcsóbb ajánlatot is, nem tudni mi okból és elhatározta, hogy házikezelésben

fogja elvégezni a csatornázási és vízvezetési munkákat. Nem kívánunk most az okkal foglalkozni, csupán azt a rideg tényt szögezzük le, amelyet nekünk egyik szegedi szakértő, aki az ilyen kérdésekben egészen jártas és több évi tapasztalata van, mondott:

— A házilag végzett munka a régi tapasztalat szerint kényelmes, azonban rendszerint 20—30 százalékkal drágább a vállalati munkánál.

Ehhez a szakértői véleményhez pedig nekünk csak az a megjegyzésünk, ha ez tényleg így áll, akkor a különben is deficitel dolgozó államvasutnak nem szabadna tekintetbe venni egyes cégek "konstruktív" vagy "destruktív" jelző bizonyítványait.

A Szeged munkatársa ebben a kérdésben — a teljes tárgyilagosság kedvéért — fölkereste Rabong János szegedi üzletvezetőt, aki a következőket mondotta:

— Tény, hogy szűkebbkörű versenypályázatot rendelt el a vízvezetési és csatornázási munkákra. Ehhez nekem jogom van. Fölszólítottam öt vagy hat megbízható céget, amelyekről a legjobb információkat kaptuk, három budapestit és három szegedit. A beérkezett pályázatoknál kiderült, hogy mind horribilis költséget jelölt meg a munkákra. Ezenkívül az volt a baj, hogy mind egyik cég 100—110 millió korona előleget kért.

— A felszólított cégeken kívül jelentkezett még egy cég, amely ugyan sokkal olcsóbban vállalta el a munkát, azonban emlékeztetem szerint ez is százmillió előleget kért. A pályázatok én felterjesztettem az igazgatósághoz, ahol úgy döntöttek, hogy egyik ajánlatot sem lehet elfogadni, mert a mi pénzügyi főosztályunk százmillió előleget egyetlen, bármilyen megbízható cégnek sem utalhat ki.

— Az igazgatóság úgy döntött, hogy az anyagot mi magunk fogjuk megvenni. Az Ulrich-cégtől már is kedvező ajánlatot kaptunk az anyagokra. A munka elvégzésére ugyancsak fel fogunk szólítani cégeket és ha nem adnak megfelelő ajánlatokat, akkor nekünk is vannak a műhelyben szerelőink és akkor ezt is a mi embereink fogják elvégezni.

— Meg kell itt jegyezni még azt is, hogy a hivatlan cégnek tényleg olcsóbb volt az ajánlata,

de már azért sem bizhattuk őt meg, mert információk szerint ez a cég rengeteg pótmunkát szokott bejelenteni már akkor, mikor javában végzi a munkát és ez újabb költséget jelent. Nekem különben is az a meggyőződése, hogy az egész vonalon be kell vezetni a házi kezelést, a házi munkát, mert így mindig megspórolunk 30—40 százalékot. Nekünk vannak mérnökeink, munkásaink, szerelőink, őket kell foglalkoztatni.

Rabong János üzletvezető nyilatkozatára máris kijelenthetjük azt, hogy tárgyalási alapul mindenestre el kellett volna fogadni a legolcsóbb ajánlatot, amely még a házi kezelésnél is olcsóbb. Nincs arról tudomásunk, hogy a százmillió előleget nem lehetett volna-e leszorítani a minimumra, vagy pedig egészen elejteni. A tárgyalások során kétségtelenül beigazolódt volna az, hogy a hivatlan, de nem "konstruktív" cég jóval olcsóbban szerezte volna be a szükséges anyagokat és látta volna el a munkát.

Nem tudjuk, hogy mérlegelték-e az ajánlatot tevő cégek bizonyítványait, de a Máv. szegedi üzletvezetőségének mindenestre szem előtt kellett volna tartani azt, hogy szegedi vállalatot juttasson munkához. Tárgyalni kellett volna a cégekkel, akkor feltétlenül előnyösen jutott volna a Máv. is a munkához és dolgozhattak volna a szegedi iparosok és munkások is. Ha a szegedi intézmények nem támogatják a szegedi iparosokat, akkor azok ebben a nehéz gazdasági időben véglegesen a gazdasági halálra vannak ítélve.

Özv. Móra Mártonné

Egy jóságos öregasszony hunyta le ma örök álmora a szemét. Egész életét, egyszerű történetét, amely szelid örömből, apró bánatokból állt, foglalkozását ezzel a szóval lehet kifejezni: édesanya volt. Özveg Móra Mártonné Juhász Anna 85 éves korában hosszú szenvedés után Szolnokon meghalt. Halálát két költő fia: István és Ferenc, leánya Tóth Istvánné Móra Julianna, egész sor unoka, dédunoka gyászolja. Szerda délután három órakor kísérik örök nyugalomra a szolnoki római katolikus temetőben.

A hosszú kort megért matróna Félégyházán élte le életének javarészt, az ő lelkeből sarjadzott két költőfia. Szelid, egyszerű asszony volt, akit sohasem vetett fel a jómód, de akinek annál keservebb harcot kellett vívnia az élettel. Vívta panasz nélkül, a kevés kiválasztottak türelmével, mindenbe való belenyugovásával és szívósságával. Csak a családja volt az élete, csak a biblia a könyve. Ez a kettő teljes összhangba került, az élete a szentírás szavait követte, színes virágokat ő csak onnan kapott, napsugarat is csak onnan, ha felhők készültek eltakarni a kis család egét. A gyöngye, törékeny testbe erős férfi akarata szorult, ő már rég leszámolt a földi hiúságokkal, legyen minden a gyerekeké, jussanak azok előre s amit tőle megtagadott a sors, ruházza át az új generációra. Csak a szívével élt, másképpen nem tudott, ezért áldotta meg hosszú korról a Teremtő. De egyre több jutott számára az örömből is, gyermekeit szárnyra eresztve unokáiban gyönyörködhetett, akik sokan voltak, mint a bibliai család és szeretettel csüggtek az egyszerű, melegszerű öregasszony ajakán. A halál is Szolnokon érte, egyetlen leányánál, aki Tóth István kereskedelmi iskolai igazgató felesége. Ott élt, mióta özvegyen maradt s a legmagyarabb típusu, csupa ölet, haláláig bohém jókedvű Móra Márton bácsi magára hagyta. De aranylakodalmukat még megülhették s az öreg táncba huzhatta szegénylős asszonyát, akivel egész életét szerető egyetértésben eltöltötte.

Sok szót ejthetnénk arról, hogy ki volt Móra néni — minden jó léleknek csak Móra néni —, akkor se tudnánk az egyéniségét jobban lefesteni, mint ezzel a kis történettel.

Sok esztendő előtt nagybeteg lett egyszer, lemondott róla a doktor és várta a család a csendes elszenderedését. Szaladt a sürgöny a gyerekeknek, ha életben akarják találni édesanyjokat, gyertek azonnal.

Jöttek is, de Móra néni már nem ismerte meg őket. Feküdt öntudatlanul a párnái között, gyenge melle alig pihegett, a szemei lehunyva.

— Édesanyám! — sirták a gyerekek, de pillája nem rebbent.

Utolsóinak a kedvence, kisebbik fia érkezett meg, az is lehajolt hozzá, csókolta a kezét szóltanul, cirógatta a verejtékes homlokát.

Arra aztán megmozdult a nagybeteg, a szemét ugyan még nem nyitotta ki, de az ajaka suttogni kezdett:

— Hozzatok a padlásról a Ferikének egy kis vékony szalonnát. Abbul, amit olyan nagyon szeret.

Ez volt a legnagyobb gondja akkor is, amikor már elkészönni készült a világtól, itthagya törődést,